

Enligt sändlista

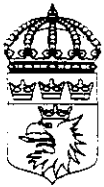
**Bildande av naturvårdsområdet Hammars backar-Kåsebergaåsen
i Ystads kommun**
(3 bilagor)

Uppgifter om naturvårdsområdet

Namn	Hammars backar-Kåsebergaåsen
Kommun	Ystad
Fastigheter	Enligt förteckning i bilaga 2
Läge	Kustområdet söder om väg 1022 mellan Hammar och Sandhammaren.
Kartblad	Topografisk karta: Tomelilla 2D SO Gula kartan: Köpingebro 1D:86 Löderup 1D:88 Registerkarta: 01387, 01388, 01389
Gränser	Området är markerat med svart heldragen linje på bifogade karta, bilaga 1 och omfattar även vattenområdet i Östersjön till 3 meters djup (anges ej på kartan)
Areal	Ca 700 ha varav ca 605 ha landområde
Naturvårdsförvaltare	Länsstyrelsen i Malmöhus län

BESKRIVNING AV OMRÅDET

Kåsebergaåsen och Hammars backar är en isälvsavlagring som höjer sig markant över den norr om åsen belägna slätten. Mot Östersjön är sluttningen brant och

eroderad av havet. Stora delar av åsen är trädlösa, men vid Kåseberga och Löderups strandbad finns skogsplanteringar. De öppna partierna är uppodlade eller nyttjas som betesmarker. I branterna mot havet finns naturliga rasmarker med kalkkrävande vegetationstyper och många sällsynta växtarter, bl a sandluzern, hylsnejlika, sandglim och klätt. I området finns länets enda förekomst av sandstäppvegetation och här finns också de största arealerna med stäppartade torrängar. Vid Hammars backar växer rikligt med gullvivor och backsippor. Den örtrika vegetationen ger förutsättningar för en rik och varierad fjärlfauna. Även fågellivet är präglat av det öppna landskapet. Kornsparv har förekommit i nära anslutning till området. Fältpiplärka, sånglärka och backsvala är andra arter. I branterna mot havet finns även sandödlor.

Odlingslandskapet som breder ut sig på ömse sidor om kustvägen (väg 1022) präglas av sin småskalighet. Det har sitt ursprung i de ängs- och betesmarker som tillhörde byarna Hammar, Valleberga, Löderup och Hagestad, vilka alla utom Hammar ligger ett par kilometer in i landet. Det idag uppodlade slättlandskapet norr om vägen utgjordes till långt in på 1800-talet av vidsträckta våtmarker med kärr och mossar. I samband med att byarna skiftades vid mitten av 1800-talet och många gårdar flyttades ut uppkom många långsmala ägofigurer, vilka alltjämnt är tydliga i landskapet. Samtidigt påbörjades utdikningen och uppodlingen av våtmarkerna. Naturbetesmarkerna längs kusten är resterna av byarnas uråldriga utmarksbeten.

Vägnätet har mycket gamla anor och kustvägen har en i stort oförändrad sträckning mellan Hammar och Kåseberga (Margretevall) sedan åtminstone slutet av 1600-talet.

Hela området mellan kusten och byarna några kilometer in i landet är mycket rikt på fornlämningar, vilket vittnar om en lång bebyggelsekontinuitet. Vid Kåseberga finns också en av landets märkligaste fornlämningar - Ales stenar - som är Sveriges största skeppsättning. För denna och omgivande område, liksom för övriga fornlämningar, gäller bestämmelserna i 2 kap kulturminneslagen. Kåseberga är ett gammalt fiskeläge som numera kompletterats med modern bebyggelse. Längs kusten finns dessutom åtskilliga fiskefastigheter (s k drätter), vilka har sina rötter ner i medeltiden.

Kåsebergaåsen utgör ett framträdande inslag i landskapet och tillsammans med det närmaste omlandet uppvisar kuststräckan mellan Kabusa och Sandhammaren en landskapsbild som saknar motstycke i landet. Åssträckningen med dominerande naturbetesmarker uppvisar tillsammans med den norr om åsen uppodlade slättbygden (även den utanför området), det gamla vägnätet, de långsmala ägofigurerna och den småskaliga bebyggelsen en kulturhistorisk helhetskaraktär med mycket stora värden. Hela detta landskap är tillsammans med kustens

sandstränder av stor betydelse för friluftsliv och turism. Vid Kåseberga och Backåkra finns ett par av landets mer välbesökta turistmål. Skåneleden - Från hamn till hamn - går längs kusten och har här ett av sina mer spektakulära avsnitt med stora skönhetsupplevelser. Området är riksobjekt för naturvård (N 42) och friluftsliv (F 8). Landskapet och miljön vid Kåseberga är riksobjekt för kulturminnesvård (K173). Hela kustzonen från Kabusa till Sandhammaren har klassificerats som ett område med högsta naturvärde i länets naturvårdsprogram. Det är också föreslaget att ingå i det europeiska ekologiska nätet Natura 2000.

Ärendets beredning

För området gäller sedan den 29 maj 1967 förordnande enligt 19 § naturvårdslagen till skydd för landskapsbilden. Ystads kommun har i översiktsplanen, som antagits av fullmäktige den 20 januari 1994, angivit att detta förordnande bör kompletteras med förbud att uppföra helt ny byggnad. Länsstyrelsen gör samma bedömning. Länsstyrelsen har även föreslagit regler för om- och tillbyggnad samt bestämmelser som avser att långsiktigt skydda och vidmakthålla livsbedingungen för det rika växt- och djurlivet. Enligt länsstyrelsens uppfattning finns det även skäl att på lämpligt sätt reglera bebyggelse, markanvändning och vissa arbetsföretag också för de delar av odlingslandskapet som ligger norr om kustvägen. Först härigenom kan den kulturhistoriska helhetskaraktären för odlingslandskapet mellan Kabusa och Mälarhusen tillvaratas. Det föreslagna förordnandet omfattar huvudsakligen endast området söder om kustvägen (väg 1022).

Ystads kommun har i sitt yttrande över Länsstyrelsens förslag motsatt sig bestämmelser som kräver särskild länsstyrelseprövning av utvändiga förändringar av byggnader. Kommunen har vidare påpekat att gränsdragningen för naturvårdsområdet kommer i konflikt med det utbyggnadsintresse som finns i Kåseberga by samt att kulturminnesvårdens intressen i Hammars by tillvarats genom att områdesbestämmelser upprättas.

Länsstyrelsen och kommunen har efter överläggningar kommit överens om en justerad gränsdragning kring Kåseberga by samt att det dispensabla förbudet att utan Länsstyrelsens tillstånd utföra ändring i form av tillbyggnad eller annan ändring som påverkar byggnads exteriör helt utgår. Länsstyrelsen är därutöver beredd att ompröva naturvårdsförordnandet för Hammars by när kommunen beslutat om särskilda områdesbestämmelser. Länsstyrelsen har även justerat förslaget till föreskrifter för allmänheten för att underlätta möjligheterna till rörligt friluftsliv. Föreskrifterna kommer inte heller att utgöra hinder för anläggandet av en planerad gång- och cykelstig utmed den kuststräcka som omfattas av naturvårdsområdet.

Byggnadsnämnden i Ystads kommun har vid sammanträde den 18 december 1996 godtagit förslaget till förordnande med de justeringar som redovisats. Samråd har skett med Naturvårdsverket.

Konsekvensutredning

Länsstyrelsen gör, enligt verksförordningen (1976:725), den bedömningen att föreskrifterna om vad allmänheten har att iaktta inom naturvårdsområdet är av så begränsad omfattning, att de inte innebär något allvarligt försvårande av områdets utnyttjande i enlighet med vad som annars gäller enligt allemansrätten.

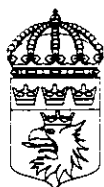
GRUND FÖR BESLUTET

Kåsebergaåsen och Hammars backar är en isälvsavlagring, som utgör ett framträdande inslag i landskapet, och som är av utomordentligt stort geovetenskapligt värde. Kalkrika avlagringar omväxlar med sandiga och mindre kalkrika. Detta har givit förutsättningar för en artrik, varierad och omväxlande vegetation och flora med stort botaniskt värde. Området är även zoologiskt värdefullt genom förekomsten av en rik och varierad fjärilsfauna, sandödlor och fågelarter som bl a fältpiplärka och backsvala. Förekomsten av många fornlämningar och områdets naturbetesmarker, vilka är välhävda och har lång kontinuitet, medför ett mycket stort markhistoriskt värde. Den i samband med skiftet tillkomna fastighetsindelningen, bebyggelsestrukturen och byggnadstypen, de nya vägsystemen och landskapselement som t ex jordvallar, låga stenmurar, pilevallar, trädridåer och diken, utgör tillsammans en integrerad del av ett mycket värdefullt kulturlandskap. Tillsammans med det närmaste omlandet uppvisar kuststräckan mellan Kabusa och Sandhammaren en landskapsbild som saknar motstycke i landet. Delar av området är av betydelse för rekreation och friluftsliv där Kåseberga och Ales stenar samtidigt är ett av landets mer välbesökta turistmål.

Med ovan nämnda motiv och på grund av sin betydelse för kännedomen om landets natur, landskapets skönhet och betydelsen för allmänhetens rekreation och friluftsliv, bör det beskrivna området ges ett skydd enligt naturvårdslagen. Förordnandet är förenligt med lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser och gällande översiktsplan.

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Med stöd av 19 § naturvårdslagen (1964:822, omtryckt 1991:641) förklarar länsstyrelsen det område som utmärks med kraftig svart heldragen linje på bifogade karta (bilaga 1), som naturvårdsområde. Naturvårdsområdet omfattar även vattenområdet intill 3 meters djup.

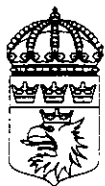
Ändamålet med naturvårdsområdet är att bevara och vårda en del av ett odlingslandskap som har lång hävdkontinuitet med många bevarade kulturhistoriskt värdefulla karaktärsdrag och som hyser livsmiljöer för flera hotade, sällsynta och hänsynskrävande djur och växter samtidigt som områdets landskapskaraktär med en säreget tilltalande åsbildning kan bibehållas, till gagn för turism och en landskapsbild med enastående kvaliteter.

För att trygga ändamålet med naturvårdsområdet skall för området gälla de föreskrifter som med stöd av 19 och 10 §§ naturvårdslagen samt 22 § naturvårdsförordningen (1976:484) anges nedan.

A. *Föreskrifter med stöd av 19 § naturvårdslagen om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturvårdsområdet samt skyldighet att tåla visst intrång*

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

- 1 uppföra byggnad eller annan anläggning
- 2 vidtaga åtgärder som förändrar områdets topografi och ytförhållanden eller landskapets allmänna karaktär såsom att spränga, borra, gräva, schakta, utfylla eller bedriva husbehovstäkt
- 3 ställa upp husvagn, campingbil eller motsvarande
- 4 plantera eller så barr- eller lövträd eller andra för området främmande växter
- 5 anlägga julgransodling eller odla energiskog
- 6 omföra hagmark eller ängsmark till åker eller kultiverad betesmark
- 7 tillföra gödselmedel eller kemiska bekämpningsmedel inom de områden som på kartan till beslutet angivits med särskild skraffering
- 8 anordna upplag annat än tillfälligt för jord- och skogsbrukets behov
- 9 dra fram luftledning
- 10 anlägga väg

- 11 uppföra vilthägn
- 12 anbringa tavla, plakat, skylt, affisch, inskrift eller därmed jämförlig anordning - informations- och reservatsskyltar undantagna.

Vidare skall det utan Länsstyrelsens tillstånd vara förbjudet att

- 13 dra fram markledning utom på åkermark

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken är skyldig att tåla att följande åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med naturvårdsområdet, nämligen

- 1 utmärkning av, skyltning och upplysning om naturvårdsområdet
- 2 anordnande av markerade leder och stängselgenomgångar enligt fastställd skötselplan
- 3 röjning och avverkning av träd och buskar enligt fastställd skötselplan
- 4 anordnande av betesdrift för att vidmakthålla värdefulla naturtyper

Bestämmelserna skall ej utgöra hinder för åtgärder i samband med områdets skötsel i enlighet med av länsstyrelsen fastställd skötselplan eller för drift och underhåll av befintliga ledningar tillhörande kommunen, el- och teledistributör eller för normalt underhåll av vägar. Föreskrifterna skall ej heller utgöra hinder för tillfällig uppställning av utrustning eller för underhåll och komplettering av ledningar för totalförsvaret. Föreskriften A 4 gäller med avseende på barr- eller lövträd ej inom områden som redan disponerats som skogsmark. Föreskrifterna A 1 - A 4 och A 13 gäller ej inom hävdad trädgårdstomt i anslutning till bostadshus. Länsstyrelsen kan i särskilda fall medge undantag från ovan angivna föreskrifter.

B. Föreskrifter med stöd av 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iakttaga inom naturvårdsområdet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

- 1 gräva, borra, mejsla, måla eller eljest skada block, stenmurar, levande eller döda träd, buskar och stubbar
- 2 avsiktligt störa djurlivet

- 3 göra upp eld utom på iordningställd eldplats eller på stranden
- 4 tälta eller ställa upp husvagn, campingbil eller motsvarande
- 5 idka hängflygning inom det område som skrafferats på kartan till beslutet
- 6 på ett störande sätt använda radio, bandspelare eller motsvarande
- 7 anbringa tavla, plakat, skylt, affisch, inskrift, snittsel eller därmed jämförlig anordning.

Bestämmelserna skall ej utgöra hinder för åtgärder i samband med naturvårdsområdets skötsel i enlighet med fastställd skötselplan. Föreskriften B 3 avser inte förbud att utnyttja medförd utrustning som grill, campingkök eller motsvarande. Föreskriften avser ej heller eldning på tomtmark. Föreskriften B 4 avser inte tältning under en natt med campingtält. Föreskriften B 7 avser inte tillfällig - högst en (1) dag - uppsättning av tavla, plakat, skylt eller snittsel i samband med genomförandet av särskilt arrangemang.

C. *Föreskrifter med stöd av 22 § naturvårdsförordningen om naturvårdsförvaltningen av naturvårdsområdet*

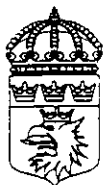
Naturvårdsförvaltare

Naturvårdsförvaltare skall vara länsstyrelsen i Malmöhus län, som fortlöpande skall samråda med markägare, berörda myndigheter och den skötselansvarige vid förvaltningen.

Skötselplan

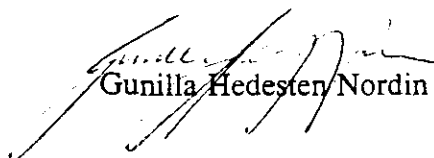
- 1 Naturvårdsområdets gränser skall utmärkas enligt svensk standard (SIS 03 15 22) och Naturvårdsverkets anvisningar.
- 2 Markdisposition, skötsel och vård samt anläggning och underhåll av anordningar för allmänheten skall ske enligt anvisningarna i skötselplanen, som skall fastställas av Länsstyrelsen.

När detta beslut vunnit laga kraft skall länsstyrelsens beslut den 29 maj 1967 (dnr IIIR11-12-65) om förordnande till skydd för landskapsbilden samt beslutet den 6 december 1995 om förbud enligt 11§ naturvårdslagen mot att vidta vissa åtgärder i området mellan Hammar och Hagestad i Ystads kommun upphöra att gälla inom det nu bildade naturvårdsområdet.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, miljödepartementet, se bilaga.

I den slutliga handläggningen av detta ärende deltog länsrådet Gunilla Hedesten Nordin, beslutande, länsassessor Ingrid Nilsson, avdelningsdirektör Torsten Göransson, antikvarie Hans Åström, naturvårdsdirektör Göran Mattiasson och byrådirektör Anders Larsson, föredragande.

Gunilla Hedesten Nordin

Anders Larsson

Bilagor

1. Karta över naturvårdsområdets avgränsning
2. Förteckning över fastigheter
3. Hur man överklagar

SÄNDLISTA, se nästa sida

BILAGA

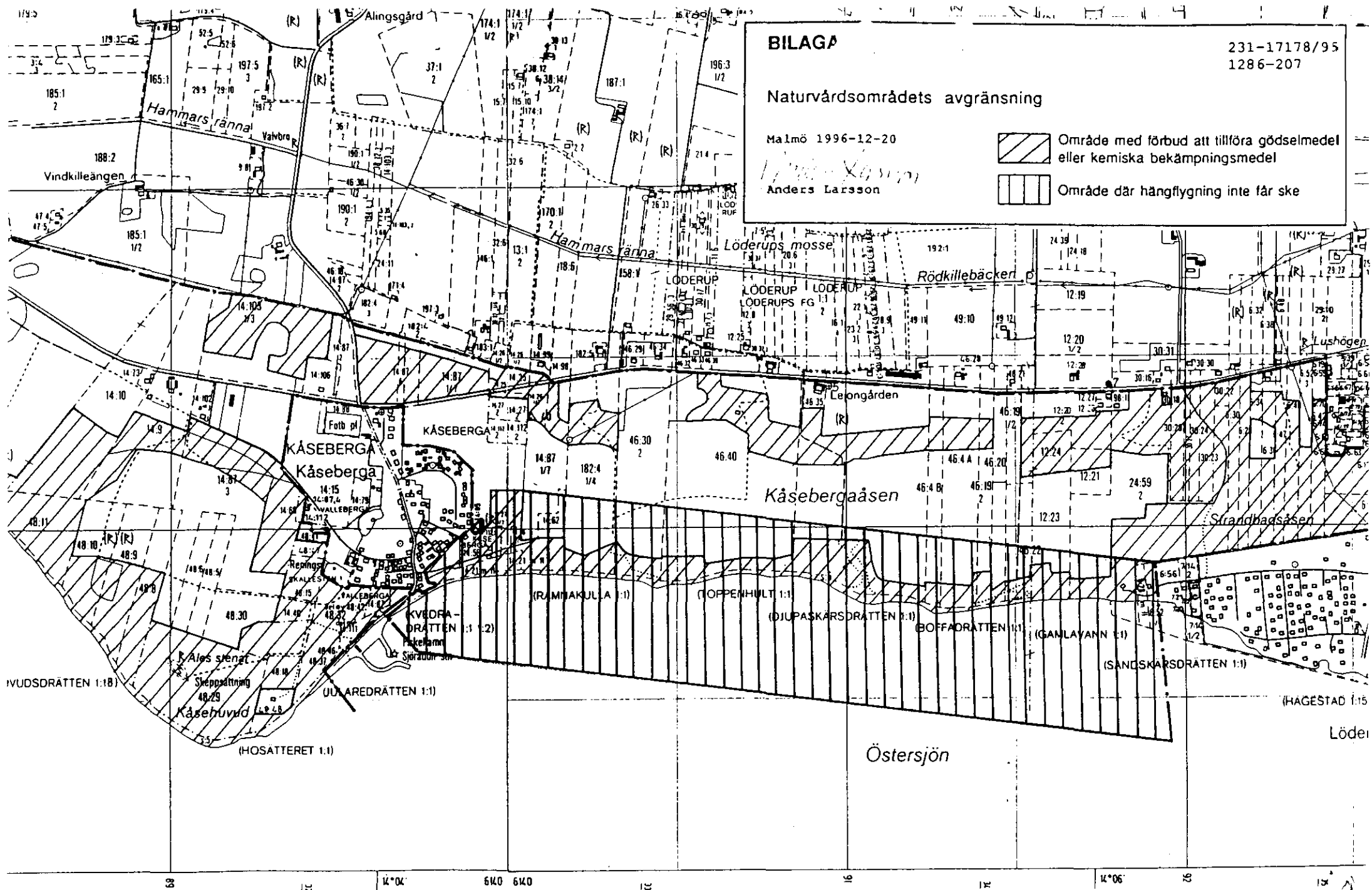
231-17178/95
1286-207

Naturvårdsområdets avgränsning

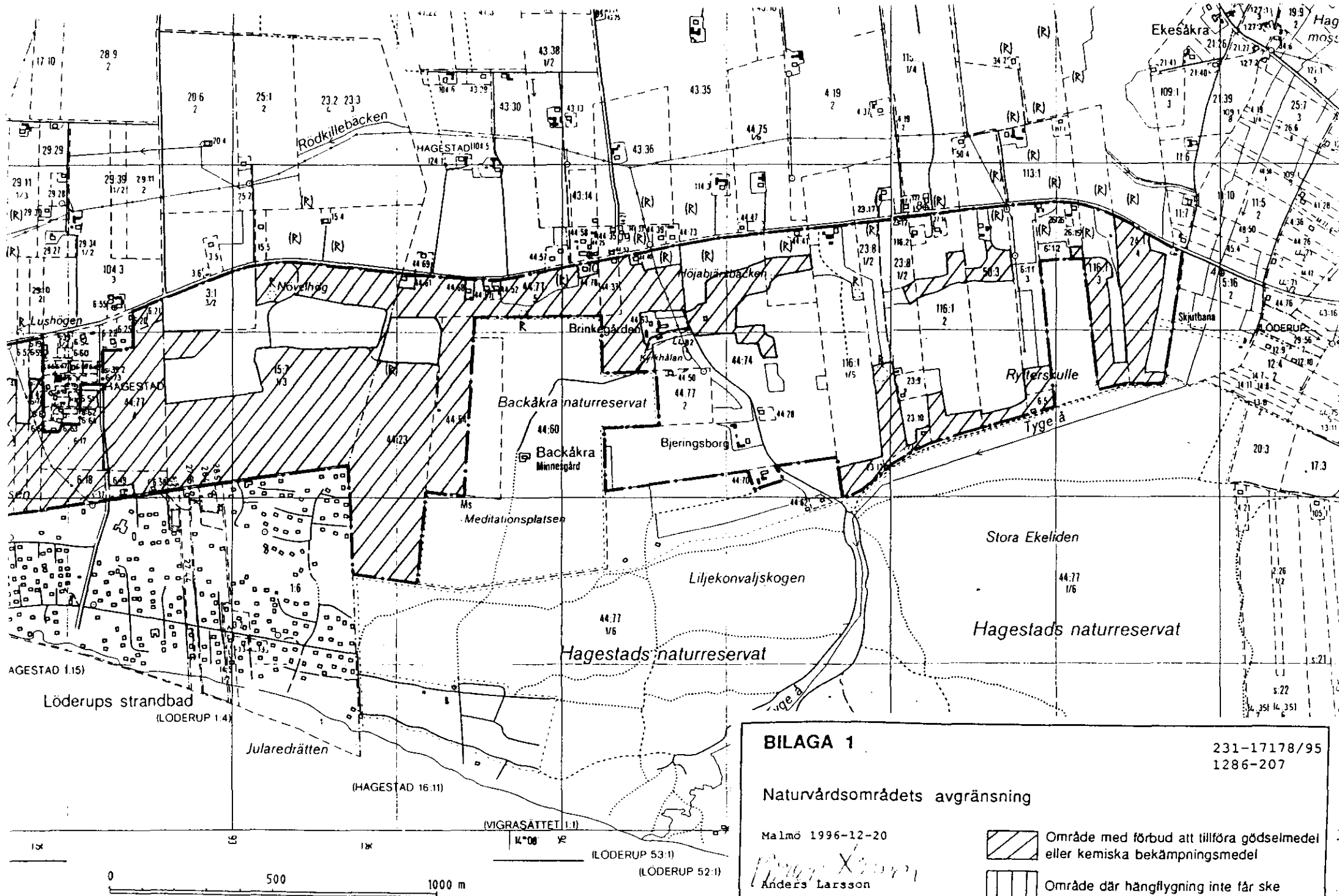
Malmö 1996-12-20

Anders Larsson

- Område med förbud att tillföra gödselmedel eller kemiska bekämpningsmedel
- Område där hängflygning inte får ske

0 500 1000 m

1997-04-30

REGERINGEN

Miljödepartementet

Regeringsbeslut

9

M97/1795/Na

1999-02-25

Länsstyrelsen
Skåne län

Ink 1999 -03- 16

Dnr 231-9336-97

1286-207

Överklagande i fråga om bildande enligt naturvårdslagen (1964:822) av naturvårdsområdet Hammars backar - Kåsebergaåsen i Ystads kommun

Regeringens beslut

Med ändring av Länsstyrelsens i Malmöhus län beslut den 20 december 1996 nr 231-17178/95 1286-207 upphäver regeringen föreskriften om förbud för markägare att odla energiskog (del av punkten A:5)

Regeringen tar inte upp [redacted] yrkande om att länsstyrelsen skall beredas tillfälle att bedöma avstyckning av tomten samt uppförande av bostadsbyggnad på en annan del av fastigheten till prövning.

Regeringen avslår överklagandena i övrigt.

Bakgrund

Länsstyrelsen i Malmöhus län (nuvarande Skåne län) beslutade den 20 december 1996 att bilda naturvårdsområdet Hammars backar - Kåsebergaåsen. Beslutet har överklagats av [redacted] och Rikard Berling.

[redacted] har yrkat att naturvårdsområdet inte skall omfatta den naturliga tomt uppgående till ca 1000 kvm som finns runt byggnaden på fastigheten Valleberga 14:87. Han har vidare yrkat att länsstyrelsen skall beredas tillfälle att bedöma avstyckning av tomten samt uppförande av bostadsbyggnad på en annan del av fastigheten.

[redacted] har yrkat att beslutet skall undanröjas.

[redacted] har yrkat att de delar av beslutet som inkräktar på hans förfoganderätt över sin fastighet skall upphävas alternativt att hans fastighet skall lösas in eller att ersättning för intrång och värdeminskning av fastigheten skall utgå.

Länsstyrelsen i Skåne län har avgett särskilda yttranden med anledning av överklagandena.

Skälen för regeringens beslut

Den 1 januari 1999 trädde miljöbalken (1998:808) i kraft. Därvid ersattes bestämmelserna i naturvårdslagen (1964:822) av bestämmelser i miljöbalken. Enligt 6 § lagen (1998:811) om införande av miljöbalken är huvudregeln att mål och ärenden som har inletts före miljöbalkens ikraftträdande skall handläggas och bedömas enligt äldre bestämmelser. Bestämmelserna i naturvårdslagen skall därför tillämpas i det aktuella ärendet.

Enligt 19 § naturvårdslagen kan ett naturvårdsområde bildas av ett område inom vilket det behövs särskilda åtgärder för att skydda eller vårda naturmiljön men som med hänsyn till den begränsade omfattningen av åtgärderna eller andra omständigheter inte lämpligen bör avsättas till naturreservat. Huvudsyftet med reglerna för inrättande av naturvårdsområde är att skapa en mjukare, mindre ingripande form för skyddet av naturmiljön än den som förordnande om naturreservat vanligen innebär. Institutet naturvårdsområde används inom områden där skyddsbehovet är mindre intensivt och kan tillgodoses genom vård- och kontrollåtgärder som inte avsevärt försvårar den pågående markanvändningen dvs. som är förenliga med normalt jord- och skogsbruk.

Naturvårdsområdet Hammars backar - Kåsebergaåsen ligger inom ett område som har bedömts vara av riksintresse för såväl naturvård och friluftsliv som kulturminnesvård enligt 2 kap. 6 § lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m. (naturresurslagen). Ett sådant område skall så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada natur- eller kulturmiljön. Av förarbetena till 3 § naturvårdslagen framgår att instrumenten i naturvårdslagen endast får användas då det finns ett starkt allmänt intresse - som väger tyngre än motstående enskilda intressen - att skydda ett område. Naturresurslagens regler om avvägningar mellan olika intressen skall då läggas till grund för beslutet.

Det aktuella området har en intressant flora och ett unikt landskap som utgör en av de absolut förnämsta landskapstyperna i Skåne och saknar motsvarighet i landet. Vid en avvägning mellan det allmänna och de enskilda intressena finner regeringen, i likhet med länsstyrelsen, att det på grund av de särskilda naturförhållandena inom området föreligger ett starkt allmänt intresse och ett behov av särskilda åtgärder för att bevara områdets skyddsvärden. Regeringen finner att förutsättningar för att skydda området därmed är uppfyllda.

Vad gäller föreskriften om förbud mot odling av energiskog finner regeringen att omloppstiden vid odling av energiskog får anses vara så pass kort att likheten med traditionellt jordbruk är större än med traditionellt skogsbruk. Regeringen anser därför att det finns skäl att betrakta odling av

energiskog som jordbruk. En föreskrift som förbjuder odling av energiskog innebär således ett hinder mot vad som faller inom ramen för pågående markanvändning av jordbruksmark. Enligt 19 § skall ett område avsättas till naturreservat om den åtgärd som bör vidtas är så ingripande att pågående markanvändning avsevärt försvåras. Mot bakgrund av att markanvändningen avsevärt försvåras inom det berörda området genom det i föreskrifterna intagna förbudet mot energiskogsodling finner regeringen att denna del av länsstyrelsens beslut inte är förenlig med föreskrifterna i 19 § naturvårdslagen. Föreskriften skall därför upphävas.

[REDACTED] har anfört att han har för avsikt att iordningställa den vandaliserade byggnaden på fastigheten för fritidsboende. Han anser att tomten bör avstyckas och att byggnaden behöver fräschas upp men han har inte ansökt om bygglov för detta. Han har anslutningsvis upplyst om att han ansökt om bygglov för en bostadsbyggnad på en annan del av fastigheten vilket har beviljats men ej utnyttjats. Han har i föreliggande ärende begärt att länsstyrelsen skall beredas tillfälle att dels bedöma avstyckningen av tomten, dels uppförandet av bostadshuset.

Det överklagade ärendet avser inrättande av naturvårdsområde. Frågan om avstyckning har inte varit föremål för prövning. Fråga om utnyttjande av beviljat bygglov har inte heller varit uppe till prövning. Regeringen kan därför inte inom ramen för detta ärende ta upp frågorna om bygglov eller avstyckning.

[REDACTED] har anfört att beslutet inkräktar på hans möjlighet att disponera över sin fastighet. Eftersom han bedriver både skogs- och jordbruk och kan han inte i dag veta hur han vill fördela arealen mellan de två grannarna i framtiden. Samma sak gäller för framtida ägare. Han har också anfört att det är orimligt att en statlig myndighet beslutar om mark som den inte äger. [REDACTED] har anfört att beslutet innebär omfattande begränsningar i hans äganderätt, att hans dispositionsrätt inskränks och att han uppfattar beslutet som konfiskation av marken. Han anser att en rimligare väg hade varit att marken hade lösts in eller exproprierats.

Samtliga klagande har vidare har anfört att beslutet innebär en värdeminskning av fastigheterna.

Länsstyrelsens beslut innebär inte att äganderätten till marken påverkas. Vad gäller dispositionsrätten finner regeringen att föreskrifterna i länsstyrelsens beslut, med undantag för föreskriften angående energiskogsodling, inte innebär att en naturlig och normal rationalisering av jord- och skogsbruket hindras dvs. beslutet kan inte anses innebära att den pågående markanvändningen väsentligen försvåras. Beslutet innebär således inte någon väsentlig inskränkning av markägarnas dispositionsrätt av marken. Detta innebär att intrånget på det aktuella området inte är så kvalificerat att det är motiverat överväga inrättande av naturreservat med åtföljande ersättningsskyldighet för det allmänna. Föreskrifterna får i stället anses

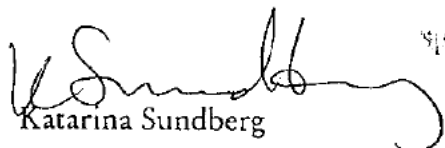
vara väl avvägda för att hindra mer ingripande förfaranden med fastigheterna inom ramen för den nuvarande markanvändningen.

Sammanfattningsvis finner regeringen att området hyser sådana skyddsvärda intressen att beslutet om bildande av naturvårdsområdet är motiverat. De inskränkningar som föreskrivits för nyttjandet av fastigheterna är lämpliga för att trygga ändamålet med naturvårdsområdet. Regeringen finner att beslutet, med undantag för föreskriften om energiskog, inte inkräktar på klagandenas äganderätt eller deras möjlighet att disponera marken på ett sådant sätt att de hindras att nyttja marken inom ramen för den pågående markanvändningen. Därmed följer att någon ersättningsskyldighet för det allmänna inte kan anses föreligga. Vad klagandena har anfört kan således inte läggas till grund för ändring av länsstyrelsens beslut om naturvårdsområde, dess omfattning, eller föreskrifterna för området. Regeringen finner inte heller att det i övrigt har framkommit någon omständighet som utgör skäl att upphäva eller ändra beslutet om naturvårdsområde eller tillhörande skötselplan. Överklagandena skall därför avslås.

På regeringens vägnar

Kjell Larsson

Katarina Sundberg

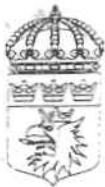
Originalexpedition även till

Kopia till

Länsstyrelsen i Skåne län
Naturvårdsverket
Ystads kommun

9/10/17

LÄNSSTYRELSEN
MALMÖHUS LÄN

Miljöenheten
Anders Larsson
040-14 60 52

BESLUT

1996-12-20

Delgivningskvitto

1 (2)

231-17178/95
1286-207

Enligt sändlista

**Fastställelse av skötselplan för naturvårdsområdet Hammars backar -
Kåsebergaåsen i Ystads kommun**
(3 bilagor)

Länsstyrelsen har utarbetat förslag till skötselplan för naturvårdsområdet Hammars backar - Kåsebergaåsen i Ystads kommun. Naturvårdsområdet bildades den 20 december 1996.

Förslaget har remissbehandlats.

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Med stöd av 9 § naturvårdsförordningen fastställer Länsstyrelsen skötselplanen 1996-12-20 för naturvårdsområdet (bilaga 1) att gälla tills vidare.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, miljödepartementet, se bilaga 3.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit naturvårdsdirektör Göran Mattiasson, beslutande, antikvarie Hans Åström och byrådirektör Anders Larsson, föredragande.

Göran Mattiasson

Anders Larsson

Bilagor

1. Skötselplan för naturvårdsområdet Hammars backar - Kåsebergaåsen, 1996-12-20
2. Förteckning över fastigheter
3. Hur man överklagar

Sändlista, se baksidan

1996-12-20

231-17178/95
1286-207

Enligt sändlista

Skötselplan för naturvårdsområdet Hammars backar - Kåsebergaåsen i Ystads kommun

1 ALLMÄN BESKRIVNING

Uppgifter om naturvårdsområdet

Namn	Hammars backar-Kåsebergaåsen
Skyddsform	Naturvårdsområde
Beslutsdatum	1996-12-20
Kommun	Ystad
Fastigheter	Enligt förteckning
Läge	Kustområdet söder om väg 1022 mellan Hammar och Sandhammaren.
Kartblad	Topografisk karta: Tomelilla 2D SO Gula kartan: Köpingebro 1D:86 Löderup 1D:88 Registerkarta: 01387, 01388, 01389
Gränser	Området är markerat med svart punktstreckad linje på bifogade karta, karta 1 och omfattar även vattenområdet i Östersjön till 3 meters djup (anges ej på kartan)
Areal	Ca 700 ha varav ca 605 ha landområde
Naturvårdsförvaltare	Länsstyrelsen i Malmöhus län
Beslutsmotiv	Geovetenskapliga, botaniska, zoologiska, markhistoriska, friluftsliv, landskapsbild
Planförfattare	Anders Larsson

1996-12-20

231-17178/95
1286-207

2 BESKRIVNING AV OMRÅDET

Naturhistoriska förhållanden

Kåsebergaåsen och Hammars backar är en isälvsavlagring från senaste istiden som höjer sig 30 - 40 meter över den norr om åsen belägna slätten. Mot Östersjön är sluttningen brant och eroderad av havet. De översta delarna av åsen är plåtliknande. Plåtans bredd varierar från några hundra meter vid Hammars backar till omkring tusen meter nordost om Löderups strandbad.

Åsen utgörs i botten till övervägande del av grovt grusmaterial. Ovanpå detta finns ett skikt med sand och mo, som på några ställen täcks av ett lager moränlera. Betydande delar av åsen har överst även ett tunt lager flygsand. Flygsanden har bildat dyner inom ett område ovanför och öster om Löderups strandbad.

Stora delar av naturvårdsområdet är skoglöst, men kring Kåseberga samt norr och öster om Löderups strandbad finns en del skogsplanteringar. Dessa utgörs till stor del av gran och tall. På några platser finns mindre lövbestånd. De öppna partierna är uppodlade eller nyttjas som betesmarker.

Vegetationen präglas av den långvariga betesdriften och de geologiska förutsättningarna. Vid Hammars backar förekommer betydande arealer med artrika torrängar. Denna sk stapptade torräng kan ha en varierande artsammansättning och flera olika vegetationstyper uppträder. Vanligt förekommande arter är bl a fårsvingel, ängshavre, luddhavre, knölsmörlblomma, gulmåra, gullusern, jordtistel, backtimjan, axveronika, bockrot, åkervädd, puktörne och brudbröd. Vid Hammars backar finns delvis riklig förekomst av backsippa, gullviva och darrgräs. I de branta kustslänterna förekommer ofta hundäxing och knylhavre samt fältmalört, rödklint, väddklint och vissa år rikligt med kornvallmo och blåeld på några platser.

I den betade kustslänten vid Hammars backar uppträder sandstäpp - en av vårt lands sällsyntaste natur- och vegetationstyp. Fragment av sandstäpp finns även i branterna mellan Kåseberga och Löderups strandbad. Sandstäppen kännetecknas av ett inte helt slutet vegetationstäck som domineras av gräset tofsäxing och andra gräsarter som t ex rödsvingel, sandsvingel och ängshavre. Sandstäppen är knuten till humusfattiga, kalkhaltiga sandjordar. En förutsättning är även ständig omrörning av det övre marklagret, något som sker i de sydexponerade branterna genom både kreatursbete, grävande kaniner och naturliga småras i de sandiga jordlagren. Härigenom uppkommer jordblottor, vilka intas av framför allt ettåriga växter, bl a vårarv, harmynta, åkerviol, stenkrassing, grusbräcka, nage-lört, luddlosta och skatnäva. Sällsynt förekommer även sandlusern och hylsnejlika. Ovanför Löderups strandbad finns sandstäppsvegetation som är av över-

gångstyp mot borsttåtelhed (sandgräshed). Torrängar dominerade av rödven breder också ut sig på sandstäppens bekostnad inom områden med otillräckligt kreatursbete och alltför få markblottor.

Torrängen är den arealmässigt dominerande vegetationstypen inom naturvårdsområdet. Många av torrängarna har troligen någon gång varit uppodlade, men har i modern tid lagts om till betesmark. Så är fallet med området runt Ales stenar, som var uppodlat till i början av 1950-talet. Allmänt förekommande arter i dessa kulturtorrängar är gulmåra, gullusern, svartkämpar, rölrika, ängsgröe, rödsvingel, hundäxing, luddlosta och rödven. Vissa partier kan vara artrika med förekomst av bl a backtimjan, puktörne, bockrot, harklöver, backsilja, fårsvingel och vårbrodd. På flygsandfälten kring Backåkra uppträder en artfattig variant av torräng, som inom partier med dynbildning diffust övergår i sandgräshed.

Sandgräsheden eller borsttåtelheden karaktäriseras av arter som borsttåtel, sandstarr, monke och vårtåtel samt ofta olika renlavar. Vanliga arter är även bergsyra, trift, gulmåra, hedblomster, backsippa, rödven och fårsvingel.

Torrhed med bl a ljung, kruståtel och väggmossa förekommer nära kustvägen strax nordväst om Backåkra. Detta område har långt tillbaka i tiden troligen brukats som åker.

Mellan havet och kustslänten utbreder sig en smal sand- eller stenstrand som till stor del är vegetationslös. På uppspolade sandavlagringar och tångvallar kan finnas partier med gråbo, krusskräppa, snärjmåra, strandråg och kvickrot samt strandväxter som marviol, strandvial, strandkål och saltarv. På enstaka platser finns bestånd med martorn.

Floran inom naturvårdsområdet är mycket artrik och hyser för landet eller för Skåne flera ovanliga arter. Bland dessa kan nämnas blå sminkrot, sandtimotej, sandlusern, hylsnejlika, klätt, fältvädd och sumpgentiana.

Den örtrika vegetationen ger förutsättningar för en rik och varierad fjärilfauna, bl a förekommer flera arter blåvingar, sandgräsfjäril, allmän nätfjäril och fransk blomvisslare.

Fågellivet är präglat av det öppna landskapet. Kornsparv har förekommit i nära anslutning till området. Fältpiplärka, sånglärka och backsvala är andra arter som kan påträffas.

I kustslänterna och på andra öppna sandområden förekommer sandödla.

Kulturhistoriska förhållanden

Odlingslandskapet längs kusten har sitt ursprung i de ängs- och betesmarker som tillhörde byarna Hammar, Valleberga, Löderup och Hagestad, vilka alla utom Hammar ligger ett par kilometer in i landet. Innanför den mäktiga åsbildningen längs kusten fanns till i mitten av 1800-talet utbredda våtmarker i form av kärr och mossar. Efter skiftena och under senare halvan av 1800-talet dikades våtmarkerna ut och odlades upp. Även de lätta jordarna på de inte alltför branta slänterna på Kåsebergaåsens och Hammars backars nordsida brukades som åkermark. De brantare partierna, liksom kustslänten mot havet, förblev betesmarker. Skiftena blev också den direkta orsaken till uppkomsten av de många långsmala ägofigurerna som låg vinkelrät mot kusten. Denna fastighetsindelning är fortfarande mycket tydlig, inte minst i de forna våtmarkerna precis norr om kustvägen. På dessa nya fastigheter anlades nya gårdar, vilka idag tillsammans med mer sentida bebyggelse bildar ett pärlband av små gårdar utefter kustvägen, främst på dess norra sida. Ännu i slutet av 1800-talet var dock bebyggelsen relativt sparsam. Bebyggelsen på dessa långsmala fastigheter kännetecknas av sin småskalighet, vilket även är utmärkande för stora delar av det odlingslandskap som breder ut sig på ömse sidor om kustvägen. Bostadshusen har en långsmal grundform med långsidan mot vägen. De har hög takresning, är putsade och målade i ljusa färger. Stora lador och maskinhallar i plåt, som uppförts för jordbrukets behov, avviker från det traditionella byggnadsskicket såväl i volym som i färg och form.

Vägnätet har mycket gamla anor och kustvägen (väg 1022) har en i stort oförändrad sträckning mellan Hammar och Kåseberga sedan åtminstone slutet av 1600-talet. Karakteristiskt var de många vägarna som från byarna tvärade över de vidsträckta våtmarkerna på de torraste ställena och vidare ner till kustvägen. I samband med att byarna skiftades flyttades många gårdar ut och vägnätet kompletterades med många tvärgående småvägar till de nya fastigheterna norr om åsbildningarna. Detta rätvinkliga vägsystem är tillsammans med det gamla vägsystemet en integrerad del av kulturlandskapet.

Samtidigt med skiftena uppkom också många nya landskapselement i form av jordvallar, låga stenmurar, trädridåer, pilevallar och diken. Många av dessa företeelser har dirket koppling till fastighetsindelningen och är av mycket stor betydelse för förståelsen av hur odlingslandskapet vuxit fram och utvecklats.

Vid Kåseberga finns ett gammalt fiskeläge som numera kompletterats med modern bebyggelse. Längs kusten finns åtskilliga fiskefastigheter (s k drätter), vilka har sina rötter ner i medeltiden. Dessa var förr av stor ekonomisk betydelse och ägdes oftast av kungen eller städernas borgare.

Hela området mellan kusten och byarna några kilometer in i landet är mycket rikt på fornlämningar, vilket vittnar om en lång bebyggelsekontinuitet. Vid Kåseberga finns också en av landets märkligaste fornlämningar - Ales stenar. Kåseberga och Backåkra är även mycket betydelsefulla turistmål.

2 FÖRESKRIFTER ENLIGT LÄNSSTYRELSENS BESLUT

A. *Föreskrifter med stöd av 19 § naturvårdslagen om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturvårdsområdet samt skyldighet att tåla visst intrång*

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

- 1 uppföra byggnad eller annan anläggning
- 2 vidtaga åtgärder som förändrar områdets topografi och ytförhållanden eller landskapets allmänna karaktär såsom att spränga, borra, gräva, schakta, utfylla eller bedriva husbehovstäkt
- 3 ställa upp husvagn, campingbil eller motsvarande
- 4 plantera eller så barr- eller lövträd eller andra för området främmande växter
- 5 anlägga julgransodling eller odla energiskog
- 6 omföra hagmark eller ängsmark till åker eller kultiverad betesmark
- 7 tillföra gödselmedel eller kemiska bekämpningsmedel inom de områden som på kartan till beslutet angivits med särskild skraffering
- 8 anordna upplag annat än tillfälligt för jord- och skogsbrukets behov
- 9 dra fram luftledning
- 10 anlägga väg
- 11 uppföra vilthägn
- 12 anbringa tavla, plakat, skylt, affisch, inskrift eller därmed jämförlig anordning - informations- och reservatsskyltar undantagna.

Vidare skall det utan Länsstyrelsens tillstånd vara förbjudet att

- 13 dra fram markledning utom på åkermark

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken är skyldig att tåla att följande åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med naturvårdsområdet, nämligen

- 1 utmärkning av, skyltning och upplysning om naturvårdsområdet
- 2 anordnande av markerade leder och stängselgenomgångar enligt fastställd skötselplan
- 3 röjning och avverkning av träd och buskar enligt fastställd skötselplan
- 4 anordnande av betesdrift för att vidmakthålla värdefulla naturtyper

Bestämmelserna skall ej utgöra hinder för åtgärder i samband med områdets skötsel i enlighet med av länsstyrelsen fastställd skötselplan eller för drift och underhåll av befintliga ledningar tillhörande kommunen, el- och teledistributör eller för normalt underhåll av vägar. Föreskrifterna skall ej heller utgöra hinder för tillfällig uppställning av utrustning eller för underhåll och komplettering av ledningar för totalförsvaret. Föreskriften A 4 gäller med avseende på barr- eller lövträd ej inom områden som redan disponerats som skogsmark. Föreskrifterna A 1 - A 4 och A 13 gäller ej inom hävdad trädgårdstomt i anslutning till bostadshus. Länsstyrelsen kan i särskilda fall medge undantag från ovan angivna föreskrifter.

- B. *Föreskrifter med stöd av 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iakttaga inom naturvårdsområdet*

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

- 1 gräva, borra, mejsla, måla eller eljest skada block, stenmurar, levande eller döda träd, buskar och stubbar
- 2 avsiktligt störa djurlivet
- 3 göra upp eld utom på iordningställd eldplats eller på stranden
- 4 tälta eller ställa upp husvagn, campingbil eller motsvarande

- 5 idka hängflygning inom det område som skrafferats på kartan till beslutet
- 6 på ett störande sätt använda radio, bandspelare eller motsvarande
- 7 anbringa tavla, plakat, skylt, affisch, inskrift, snittsel eller därmed jämförlig anordning.

Bestämmelserna skall ej utgöra hinder för åtgärder i samband med naturvårdsområdets skötsel i enlighet med fastställd skötselplan. Föreskriften B 3 avser inte förbud att utnyttja medförd utrustning som grill, campingkök eller motsvarande. Föreskriften avser ej heller eldning på tomtmark. Föreskriften B 4 avser inte tältning under en natt med campingtält. Föreskriften B 7 avser inte tillfällig - högst en (1) dag - uppsättning av tavla, plakat, skylt eller snittsel i samband med genomförandet av särskilt arrangemang.

C. *Föreskrifter med stöd av 22 § naturvårdsförordningen om naturvårdsförvaltningen av naturvårdsområdet*

Naturvårdsförvaltare

Naturvårdsförvaltare skall vara länsstyrelsen i Malmöhus län, som fortlöpande skall samråda med markägare, berörda myndigheter och den skötselansvarige vid förvaltningen.

Skötselplan

- 1 Naturvårdsområdets gränser skall utmärkas enligt svensk standard (SIS 03 15 22) och Naturvårdsverkets anvisningar.
- 2 Markdisposition, skötsel och vård samt anläggning och underhåll av anordningar för allmänheten skall ske enligt anvisningarna i skötselplanen, som skall fastställas av Länsstyrelsen.

3 DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN

3.1 Motiv och syften

Ändamålet med naturvårdsområdet är att bevara och vårda en del av ett odlingslandskap som har lång hävdkontinuitet med många bevarade kulturhistoriskt värdefulla karaktärsdrag och som hyser livsmiljöer för flera hotade, sällsynta och hänsynskrävande djur och växter samtidigt som områdets landskapskaraktär

med en säregt tilltalande åsbildning kan bibehållas, till gagn för turism och en landskapsbild med enastående kvaliteter.

3.2 Övergripande mål för hävden av området

Ändamålet med skötseln är att bibehålla och i vissa delar återskapa landskapets karaktär av odlingsbygd med åkrar, öppna betesmarker, trädridåer och enstaka skogspartier eller dungar. Skötseln syftar även till att vidmakthålla de befintliga naturbetesmarkerna och de vegetationstyper och arter som naturligt kännetecknar dessa. Åkermark som läggs ned skall skötas som betesmark för att landskapets karaktär av traditionell odlingsbygd inte skall förloras. Äldre hägnadssystem och landskapselement som jordvallar, stenmurar, trädridåer, öppna diken och gamla markvägar bör vårdas och skötas så att deras värden för odlingslandskapet och den biologiska mångfalden kan bevaras.

Stranden och de strandnära vattenområdena skall i princip få utvecklas fritt och utan reglerande skötselåtgärder.

3.3 Markdisposition

Med angivna bevarandemotiv och målsättningar för skötseln som grund skall naturvårdsområdets landområden disponeras som åkermark, öppen betesmark, skogsområden och dungar, strandområde, tomtmark, vägar mm.

Markdispositionen har översiktligt angivits på karta 2.

3.4 Generella riktlinjer och åtgärder

Bebyggd tomt samt tomtmark eller bruksytor i anslutning till befintlig jordbruksbebyggelse omfattas ej av särskilda sköselföreskrifter. Markägaren eller nyttjanderättshavaren ansvarar för den skötsel som behövs.

Alléer, pilevallar, odlingsrösen, kärr, mörkelgravar, öppna diken och stenmurar m m i jordbruksmark omfattas av generellt biotopskydd enligt 19a § naturvårdsförordningen (1993:1086). Detta innebär att inga åtgärder som kan skada dessa skyddsvärda biotoper får utföras. Länsstyrelsen får, om det finns särskilda skäl, i det enskilda fallet medge undantag från bestämmelserna. Länsstyrelsen får också vidta åtgärder som behövs för att vårda dessa biotoper.

Markanvändningsområde A (280 ha) utgörs av åkermark som brukas eller som är utlagd till träda. Det förutsätts att åkermarken även fortsättningsvis brukas som åker med eventuell träda. Alternativ markanvändning bör vara betesmark. Skogs- eller trädplantering får inte ske.

Markanvändningsområde B (275 ha) utgörs av naturbetesmarker samt kulturbetesmarker som tidigare varit åker. I området har även inbegripits strandbranterna mot havet, oberoende av om de betas eller ej. Inom betesmarkerna skall årlig betesdrift ske med nötkreatur, hästar eller får, gärna i kombination. Betesbegränsningen anpassas till markens betesproduktion, men bör vara av sådan omfattning att igenväxning och förändring av vegetationstyp och artsammansättning inte sker samtidigt som överbetning förhindras. Målsättningen är att bevara kulturhistoriskt värdefulla betesmarker som mer eller mindre helt saknar buskar och träd över stora arealer.

Stödutfodring av betesdjur skall undvikas i naturbetesmarkerna. Stödutfodring med t ex ensilage, betblast eller halm kan jämföras med tillförsel av gödselmedel. Stödutfodring bör därför förläggas till betesmark på åker och vall eller till kulturbetesmarker. I samband med stödutfodring bör betesdjuren förhindras att samtidigt beta på naturbetesmarker.

För områden som erfordrar mer detaljerade anvisningar för betesdriftens bedrivande kan särskilda detaljanvisningar upprättas av Länsstyrelsen.

Markanvändningsområde C (28 ha) utgörs av barr- eller lövträdsplanterade områden med varierande storlek. Befintliga planteringar kan bibehållas. Små dungar med barrträd bör dock successivt överföras till lövträdsdominerade dungar alternativt omföras till öppen betesmark.

Markanvändningsområde D (12 ha) utgörs av samfällda strandområden som till övervägande del är mer eller mindre vegetationslösa. Området erfordrar inte några särskilda skötselåtgärder. I området inräknas också vattenområdena, vilka inte torde erfordra några åtgärder.

Markanvändningsområde E (9 ha) utgörs av skeppsättningen Ales stenar och de närmaste omgivningarna. För detta område gäller de sköselföreskrifter som fastställts av Riksantikvarieämbetet, se bilaga 1.

4 ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

4.1 Övergripande mål

Naturvårdsområdet utgör en del av kustområdet mellan Abbekås och Sandhamaren som är av riksintresse för friluftsliv, särskilt med avseende på bad, natur- och kulturstudier samt fritidsfiske och landskapsupplevelser. Dessa värden skall bibehållas. Naturvårdsområdet bör i valda delar göras mer lättillgängligt och en

försiktig utveckling med avseende på det rörliga friluftslivet bör eftersträvas samtidigt som hänsyn tas till områdets känslighet för slitage och störningar.

4.2 Riktlinjer och åtgärder

A. Allmänna vägar, parkeringsplatser, cykelvägar och vandringsleder

De allmänna vägar som ingår i naturvårdsområdet kan skötas genom normalt vägunderhåll. Naturvårdsområdet erfordrar inga särskilda parkeringsplatser. Nyanläggning av vägar eller parkeringsplatser erfordrar särskilt tillstånd.

Kommunen har planerat att anlägga en gång- och cykelväg mellan Kabusa och Kåseberga. Från Hammars by till Margretevall är denna tänkt att anläggas omedelbart söder om väg 1022. En kompletterande sträcka planeras från Kåseberga till Löderups strandbad, huvudsakligen längs befintliga markvägar. Föreskrifterna för naturvårdsområdet skall inte utgöra hinder för anläggandet av denna gång- och cykelväg, men dess lokalisering skall ske i samråd med länsstyrelsen.

Skåneleden "Från hamn till hamn" passerar genom området. Förutsättningarna till alternativa stigsträckor inom naturvårdsområdet bör utredas. Möjligheterna för fritt strövande bör underlättas genom att stängselpassager anordnas på lämpliga platser.

B. Camping

Övernattning med enkelt campingtält under en natt, t ex längs Skåneleden, får ske inom naturvårdsområdet och i enlighet med vad som också gäller enligt allemansrätten.

Kommunen har i översiktsplanen (1994) angivit rekreationsändamål för fastigheterna Hagestad 6:12, 26:15 och 26:25. Detta innebär möjlighet till uppförande av enkla övernattningsstugor under vissa villkor. En förutsättning för detta är vidare att kommunen upprättar detaljplan eller områdesbestämmelser för de aktuella fastigheterna.

C. Hängflygning

Förutsättningarna för hängflygning inom naturvårdsområdet är mycket goda. Verksamheten sker längs hela kustbranten, men särskilt populära platser är vid Hammars backar och Kåseberga. Det är nödvändigt att verksamheten bedrivs på sådant sätt att mark och vegetation inte utsätts för skador. Kärror med smala hjul bör därför undvikas i områden med erosionsbenägna, sandiga jordar.

Hängflygning får inte ske i kustbranterna och ovanförliggande platåer mellan Kåseberga och Löderups strandbad.

D. Renhållning, toaletter mm

Kommunala toaletter finns i Kåseberga och Löderups strandbad. Några ytterligare anläggningar inom naturvårdsområdet torde inte erfordras.

Sopkärl finns i anslutning till de välbesökta områdena i Kåseberga, vid Ales stenar och vid Löderups strandbad. Några ytterligare sopkärl erfordras f n inte för naturvårdsområdets vidkommande.

E. Information

Informationsskyltar med information om naturvårdsområdets värden och gällande förhållningsregler bör sättas upp i anslutning till mer välbesökta områden. Lämpliga informationspunkter är t ex vid Löderups strandbad, i Kåseberga, vid Ales stenar, i Hammars by samt i anslutning till naturreservaten Backåkra och Hagestad. Skyltning bör i övrigt ske endast där det erfordras.

5 TILLSYN OCH UPPFÖLJNING

Tillsyn av naturvårdsområdet ankommer på naturvårdsförvaltaren eller den som denne sätter i sitt ställe.

Om ett särskilt program erfordras för uppföljning av utvecklingen hos områdets flora, vegetation och fauna kan Länsstyrelsen upprätta ett sådant och foga det till skötselplanen.

6 EKONOMISK ANSVARSFÖRDELNING

Ansaret för skötselåtgärder och ekonomiska åtaganden skall ske enligt följande:

- a. Staten genom Naturvårdsverket svarar för nödvändiga investeringar i stängselgenomgångar och eventuella markerade leder för allmänheten, gränsutmärkning och erforderlig skyltning och information om naturvårdsområdet. I mån av resurser kan naturvårdsförvaltaren medverka till åtgärder av engångskaraktär för återskapande och bibehållande av ett öppet odlingslandskap. Sådana åtgärder kan t ex vara avverkning av mindre barrplanteringar och nyanläggning av stängsel.

Kostnaderna för genomförande av ett eventuellt uppföljningsprogram skall åvila naturvårdsförvaltaren.

- b. Markägare svarar för och bekostar åtgärder som erfordras inom markanvändningsområdena A, B och C. Möjligheterna till avtal om miljöstöd enligt EU:s bestämmelser bör därvid utnyttjas.
- c. Åtgärder som kan erfordras till följd av oförutsedda orsaker inom markanvändningsområde D bekostas och genomförs av samfällighetsdelägarna.
- d. Åtgärder som erfordras inom område E genomförs och bekostas av Staten genom Riksantikvarieämbetet.
- e. Åtgärder för byggnadsunderhåll, tomtskötsel eller liknande ankommer på markägaren eller nyttjanderättshavaren.

7 EKONOMISK UTREDNING

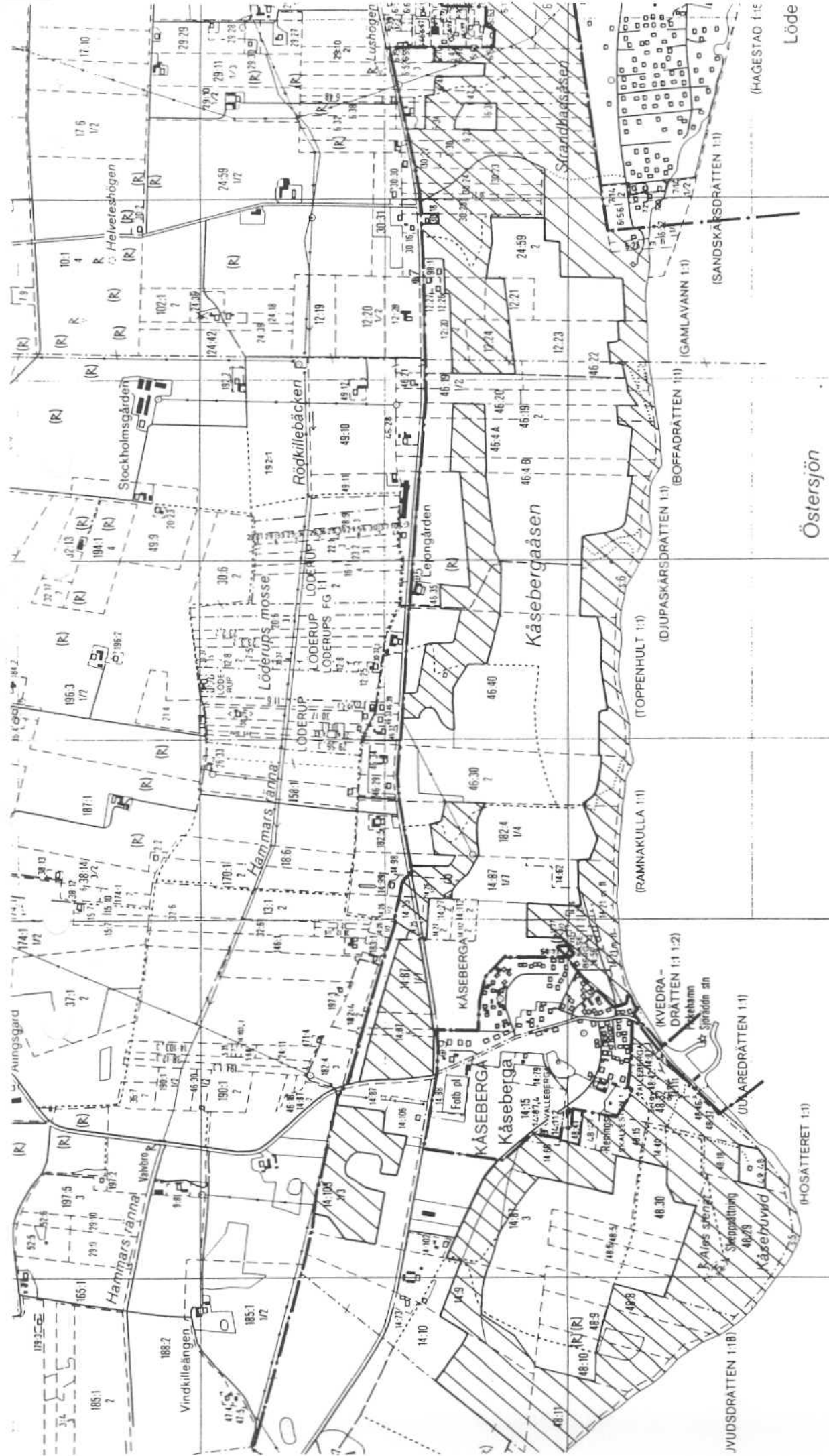
Ekonomisk utredning avseende Statens kostnader för perioden t o m budgetåret 1999 skall utföras och fogas till skötselplanen och därefter förnyas löpande.

8 KARTOR

- 1. Karta över naturvårdsområdets avgränsning
- 2. Översiktlig markdisposition

Bilaga

- 1. Skötselanvisningar för Ales stenar

Område med förbud att tillföra gödselmedel
eller kemiska bekämpningsmedel

KARTA 1 231-17178/95
1286-207

Naturvårdsområdets avgränsning

Löde

Östersjön

(HOSATERET 1:1)

JVUODRATTEN 1:18

UUÅREDRATTEN 1:1

(KVEDRA-
DRATTEN 1:1 1:2)

(RAMNAKULLA 1:1)

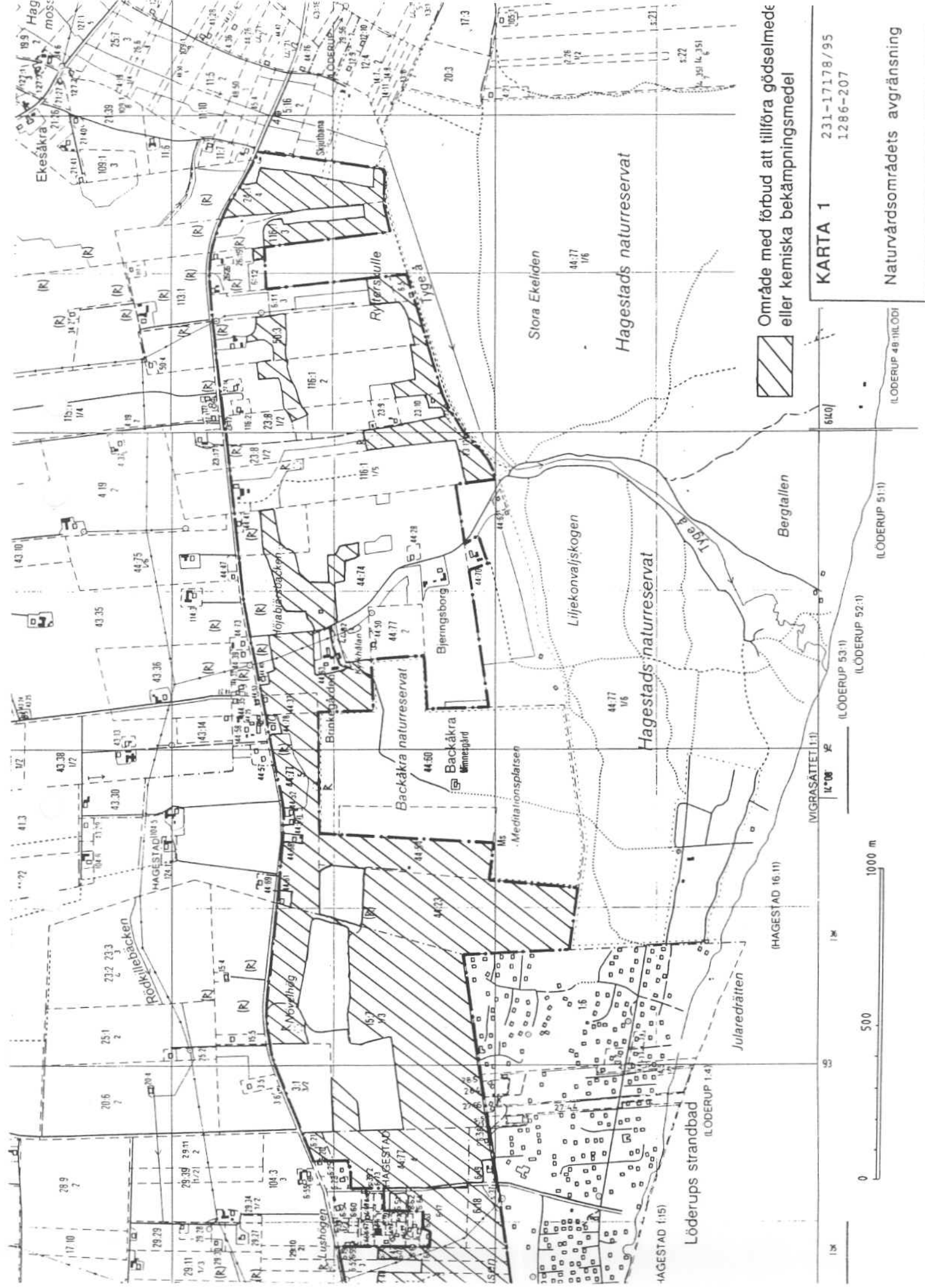
(TOPPENHULT 1:1)

(OJUPASKÄRSDRATTEN 1:1)

(GAMLAVANN 1:1)

(SANDSKÄRSDRATTEN 1:1)

(HAGESTAD 1:1)

Område med förbud att tillföra gödselmedel
eller kemiska bekämpningsmedel

KARTA 1

231-17178/95
1286-207

Naturvårdsrådets avgränsning

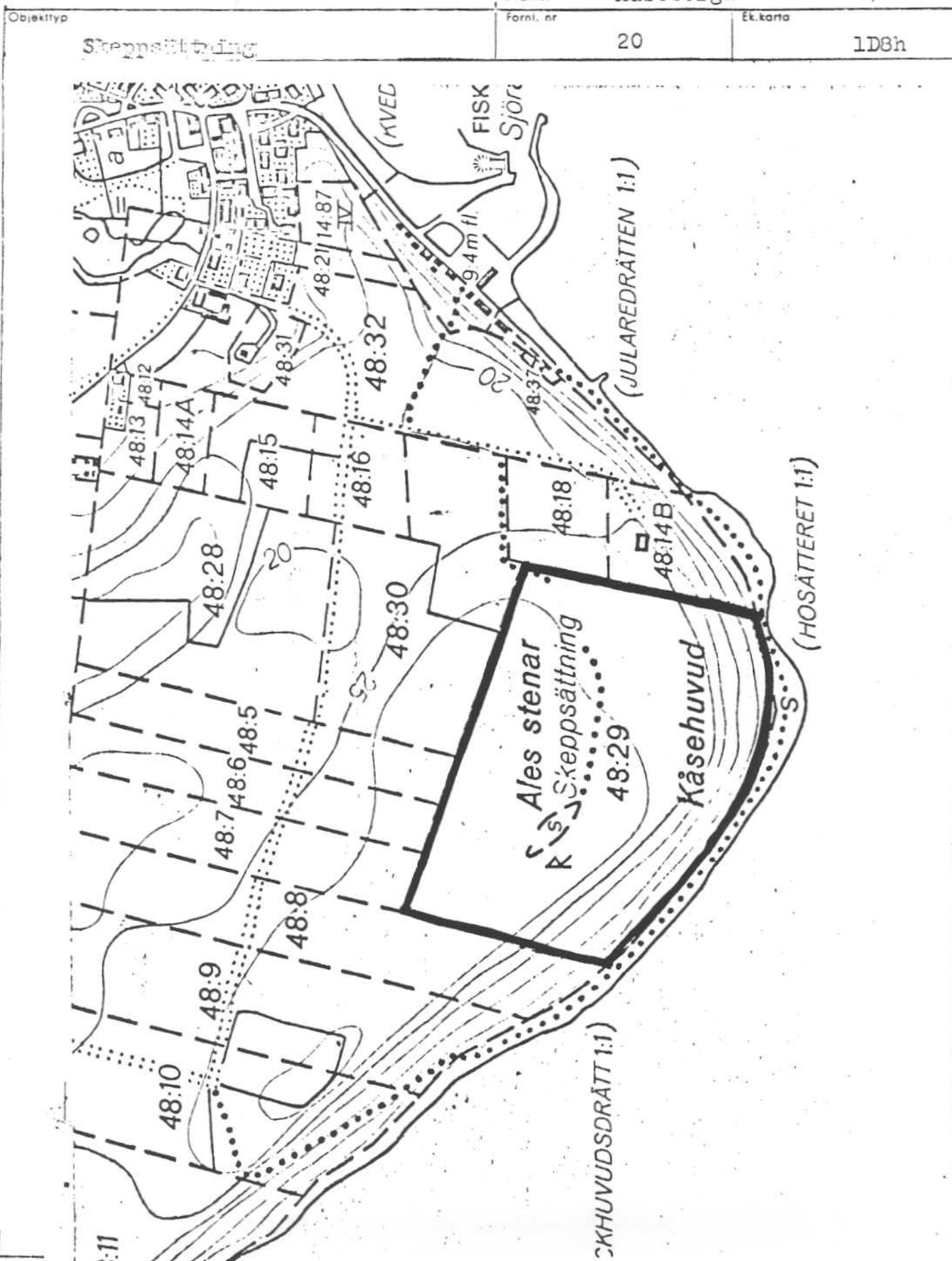

RIKSANTIKVARIÄMBETET
VÅRDSEKTIONEN

Kartkopia skala 1:5000

Län	M	Objektnr	129
Landskap	Sk.		
Socken	Valleberga		
Namn	Kåseberga		
Fornl. nr	20	Ek.karta	1D8h

RIKSANTIKVARIÉÄMBETET
VÅRDSEKTIONEN

Län	M	Objektnr	129
Landskap	Skåne		
Socken	Valleberga		
Namn	Ales stenar		
Objekttyp	Skeppsättning		
Fastighetsbeteckning	VALLEBERGA 48:29		Ek.karta 1D 8h Vårdareal ha 9,0
Markägare	Adress	Tel	
Staten/Riksantikvarieämbetet			

KULTURHISTORISK BESKRIVNING Vo är Sveriges största skeppssättning, 67 m l, 19 m br och bestående av 58 resta stenar, av vilka stävstenarna är de högsta, 3,3 m resp. 2,5 m. Dessa och en mindre sten utanför S stäven, vilka är av en kvartsitliknande bergart har sannolikt brutits ur fast berg ca 25 km NO om Kåseberga och flottats till platsen. Två mindre, nu försvunna, skeppssättningar skall tidigare också ha funnits på platsen. Skeppssättningen är inte undersökt, men är sannolikt antingen en grav, eller en kult- eller tingsplats, datering troligen vikingatid (800-1050 e Kr). Restaurerad 1916.

ALLMÄN BESKRIVNING Skeppssättning på igenväxande hårdvall på plan höjdsträckning norr om Kåseberga hamn. Betad gräshed nordväst och väster om området. Odlad åker norr om. Slitageskador på stigen samt vid östra stävstenen på skeppssättningen.

MARKBESKAFFENHET

Jordlager: Tunt
Jordart: Sand
Jordmån: Mull
Topografi: Plant Brant sydsluttning mot havet.
Grundvatten:

VEGETATIONS BESKRIVNING

Växtsamhälle: Torr hedmark
Fält- och bottenskikt: Gräs- Ört vegetation
Sly- och buskskikt:
Trädsikt: ☐ ☐ ☐

BILAGOR ☒ FOTOKARTA ☐ DETALJKARTA ☒ UTDRAK UR FORNL.REG. ☐ SPECIALPLAN ☐

Vårdplan upprättad den 11 / 11 1980 av John-Eric Gustafsson

VEGETATIONSMÅLSÄTTNING

- ☒ Gräshed ☐ Ljunghed
☐ Hagmark ☐ Äng
☐ Park ☐ Vall
☐ Skog ☐

ALLMÄN MÅLSÄTTNING

Betad gräshed.

SKÖTSELANVISNING avseende iordningställande (år 1 -)

Åtgärd:

- ☐ Avverkning
☐ Röjning
☒ Grovstädning .. skräp och avfall
☐ Markstädning
☐ Slätter ☒ P-plats .. finns
☐ Sådd ☐ P-möjlighet
☐ Bete ☒ Skyltning .. finns 3)
☒ Lagning av markskador .. 1) ☒ .. Stängsel 2)
☐ Gångstig
☐ Bilväg

Anmärkning: 1) Slitageskador vid östra stävstenen lagas med grästorv som kan tas i norra delen av området.

2) Nytt fårstängsel med 1 överliggande taggtråd sätts upp utmed norra och östra rågången. Stängselgenomgångar (typ vinkelgenomgång) ordnas på 5 platser enl. anvisning. Gammalt stängsel plockas ner.

3) Sedvårdhetsskylt vid Hamnen kompletteras med text och avståndsangivelse.

SKÖTSELANVISNING avseende årlig vård

Åtgärd:

- ☐ Avverkning
☐ Röjning
☒ Grovstädning .. avfall
☐ Markstädning
☐ Slätter
☐ Sådd
☒ Bete .. med nötkreatur
☒ Gångstig .. underhåll
☐

Anmärkning:

BERÄKNAD DAGSVERKSÄTGÅNG

	Σ DV/ÅR	Möjliga vinter DV
1:a året	75	
2:a året	15	
3:e året		
4:e året		
5:e året		
Summa		
Årlig vård	15	